

L-EWWEL SENA

IL-MALTI

IL-HIN: KWARTA

IS-SMIGH MILL-QARI

Il-Karta għall-Għalliema

L-għalliem/a jaqra s-silta bil-mod u wara jaqra l-mistoqsijiet. L-għalliem/a jerga' jaqra s-silta u wara jerga' jaqra l-mistoqsijiet waħda waħda bil-mod, biex jagħti ċans lill-istudenti jwieġbu wara kull mistoqsija. L-istudenti jkunu jistgħu jaqilbu l-karta tal-mistoqsijiet biss wara l-ewwel qari u ma jistgħux jiktbu fuqha qabel ma jintemm it-tieni qari.

Owen rabat il-kelb biċ-ċinga biex jieħdu miegħu. Imbagħad hareġ ma' Ron. Dan ra li l-mutur kien ipparkjat sew mal-bankina, u mbagħad telqu lejn l-għalqa.

Fit-triq Owen qagħad jgħid lil Ron kif kien sab il-kokka u hadha d-dar. Qallu x'gara d-dar sakemm damet għandhom u qallu wkoll x'kien sar jaf in-nannu Renzo mingħand Gustavu Mejlak. Qallu wkoll li hu beza' mill-kokka u mar hbieha fl-għalqa.

Meta waslu hdejn l-għalqa ma kien jidher hadd. Ix-xemx kienet għadha qawwija. Owen u Ron resqu hdejn is-sigra tal-kappar. Sprint, il-kelb, mill-ewwel beda jhaffer b'saqajh. Owen haffer ukoll. Dritt deher l-għatu tal-kaxxa. "Hawn qieghda l-kokka, Ron, f'din il-kaxxa," qal Owen.

Mistoqsijiet

1. Owen biex rabat il-kelb?
2. X'kien sab Owen?
3. Ma' min kien tkellem in-nannu Renzo?
4. Xhin waslu l-għalqa lil min raw?
5. Min beda jhaffer l-ewwel?

L-EWWEL SENA

IL-MALTI

IL-HIN: KWARTA

IS-SMIGH MILL-QARI

Il-Karta għall-Istudenti

L-Isem: _____

Il-Klassi: _____

It-Tweġibiet

(10 marki)

Isma' sewwa s-silta tinqara għal darbtejn u wara wieġeb waħda waħda l-mistoqsijiet li jsirulek fuqha billi taqta' sing taħt it-tweġiba t-tajba.

1. Owen rabat il-kelb (a) b'habel; (b) bi spaga; (ċ) b'ċinga.
2. Owen kien sab: (a) kokka; (b) żarbuna; (ċ) ktieb.
3. In-nannu Renzo kien kellem lil (a) Ron; (b) Owen; (ċ) Gustavu Mejlak.
4. Xhin waslu l-għalqa: (a) raw raġel; (b) raw mara; (ċ) ma raw lil hadd.
5. L-ewwel li beda jhaffer kien: (a) Ron; (b) il-kelb; (ċ) Owen.

ID-DIRETTORAT GHAL KWALITÀ U STANDARDS FL-EDUKAZZJONI
Id-Dipartiment tal-Kurrikulu u l-eLearning
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv
L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji – 2012

Il-Livell
6 – 7

L-EWWEL SENA IL-MALTI IL-HIN: SAGHTEJN

L-Isem: _____ **Il-Klassi:** _____

L-ISTRUZZJONIJIET LILL-ISTUDENTI:

1. Wieġeb il-mistoqsijiet kollha kif mitlub/a.
2. Ortografija, punteggjatura, sintassi, ideat u preżentazzjoni tajbin jgħinuk biex tikseb riżultati aħjar.

GĦALL-UŻU TAL-GĦALLIEMA

L-ISKEMA TAL-MARKI

Mistoqsija	A	B	Ċ	D	E	F	Oral		Total
Marki	10	16	4	10	20	20	10	10	100
Marki tal-istudent/a									

KUMMENTI

SILTA GHALL-ISTHARRIĠ

Aqra sewwa din is-silta minn gazzetta lokali u wieġeb il-mistoqsijiet dwarha.

Halliel liebes beritta, qalziet qasir u flokk skur, u armat b'sikkina, ilbieraħ daħal jisraq mill-ħanut “*Style Clothing*”. Dan hu ħanut li jbigħ hwejjeg u oġġetti prezzjużi u li jinsab fi Triq Dahlet ix-Xwieni f'Wied ir-Ram. Minn hemm seraq aktar minn elf ewro fi flus. Dan il-każ seħħ għall-ħabta tas-siegħa u nofs ta' waranofsinhar. (*par. 1*)

Dak il-ħin fil-ħanut kien hemm impjegata ta' madwar għoxrin sena. Kif daħal, il-halliel mar fuqha, beda jheddidha bis-sikkina u ordnalha tagħtih il-flus. Skont din it-tfajla, il-halliel kellu d-daqla u fuq idu x-xellugija kellu tpingija ta' stallett. Meta rat li ma setgħet tagħmel xejn, it-tfajla ma kellhiex għażla oħra hlief li tgħaddi l-flus li kellha fil-*cash register* lill-kriminal. Dan, kif hataf il-flus, telaq jigr i' l barra u ħarab b'mutur. (*par. 2*)

Fuq il-post marru l-Pulizija tad-Distrett biex jaraw x'gara. B'dan il-każ, fl-ewwel hames xhur ta' din is-sena n-numru ta' *hold-ups* li nafu bihom aħna s'issa tela' għal 36 każ. (*par. 3*)

(Addattament minn rapport f'gazzetta lokali. L-ismijiet u l-postijiet huma fittizji.)

A. FEHIM IT-TEST

(10 marki)

1. Agħti isem lil din is-silta.

_____ (marka)

2. X'kellu f'idu l-halliel li daħal fil-ħanut?

_____ (marka)

3. Xi jbigħ dan il-ħanut?

_____ (2 marki)

4. Fejn seħħet din is-serqa?

_____ (marka)

5. Kemm kien hemm flus fil-ħanut u fejn kienu dawn il-flus?

_____ (2 marki)

6. Kemm kellha żmien l-impjegata li kien hemm fil-ħanut?

_____ (marka)

7. Min mar fuq il-post biex jara x'gara?

_____ (marka)

8. Kif taħseb li l-pulizija jistgħu jaqbd u lill-ħalliel? (*Immarka t-twegiba t-tajba.*)

Dawn jistgħu jaqbd u għax:

(a) jagħrfuh mill-beritta u l-flokk skur. _____

(b) jagħrfuh mill-kulur tal-mutur. _____

(c) jagħrfuh mit-tpingija ta' stallett fuq idu x-xellugija. _____ (marka)

B. GHARFIEN IL-LINGWA

(16-il marka)

LESSIKU / VOKABULARJU

1. Flok **sehh** (*par.1*) nistgħu niktbu: _____ (marka)

2. Liema kelma mit-tieni paragrafu tfisser l-istess bħal **ħalliel**?

Il-kelma hi: _____ (marka)

ANALIŻI TESTWALI

3. Immarka t-tajba. Il-verb: **tghaddi** (*par.2*) qiegħed jirreferi:

(a) għat-tfajla ____; (b) għall-ħalliel ____; (c) għall-pulizija ____ (marka)

4. Il-kelma **hold-ups** (*par.3*) ġejja:

a) mill-Għarbi ____ ; b) mit-Taljan ____ ; c) mill-Ingliz ____ (marka)

GRAMMATIKA U MORFOLOĠIJA

Aqra sewwa din is-silta qasira u wara wieġeb il-mistoqsijiet.

Is-Sur Said kien qiegħed jagħmel lezzjoni fuq id-deheb u kif dan tista' tiġrilu l-ħsara jekk jithalla hafna fix-xemx. Izda Pawlu ma kienx attent. Mohħu kien f'karozza Ferrari li kien hemm barra mit-tieqa. Għalhekk l-għalliem staqsieh, "Pawl, x'jiġrilu d-deheb jekk jithalla fix-xemx?" "Jinsteraq Sir," wieġbu Pawlu.

5. Ikteb tliet konsonanti xemxin differenti li ssib fis-sentenza: “*Iżda Pawlu ma kienx att...*”

Il-konsonanti huma: _____; _____; _____. (3 marki)

6. Ikteb l-għerq tal-kelma fl-ispazju provdut:

(a) jagħmel _____; (b) tista’ _____ (2 marki)

7. L-għerq tal-verb **jigřilu** hu **Ġ-R-J**. Ikteb tliet kelmiet li għandhom dan l-għerq.

It-tliet kelmiet huma:

_____; _____; _____. (3 marki)

8. Mill-ewwel sentenza sib u ikteb:

(a) verb shiħ _____

(b) verb dgħajjed _____ (2 marki)

9. Mis-sentenza “*Pawl, x’jigřilu d-deheb jekk jithalla fix-xemx?*” sib u ikteb:

(a) nom proprju: _____

(b) nom komuni fil-femminil: _____ (2 marki)

Ċ. L-IDJOMATIKA

(4 marki)

1. L-Idjoma (2 marki)

Aħna nistgħu nużaw il-kuluri bħala idjomi biex id-diskors tagħna jkun aktar sabiħ. Aghżel waħda minn dawn l-idjomi li ġejjin u ikteb sentenza biha, biex fl-istess hin tagħti t-tifsira tagħha: (a) isfar lellux, (b) aħmar peprin, (ċ) abjad karti, (d) iswed faħma.

2. Il-Qawl (2 marki)

Biex nuru li rridu nieħdu paċenzja, hafna drabi nużaw xi qawl marbut ma’ tama jew sabar. Fil-Kurrikulu tal-Malti nsibu li jeżistu qwiel dwar it-tama u s-sabar f’lingwi bħat-Taljan u anke l-Ingliš. Liema minn dawn il-qwiel Maltin li ġejjin ifisser: *Hu paċenzja, illum jew għada jirnexxilek tikseb dak li trid*. Immarka t-twegiba t-tajba.

(a) Min jgħix bit-tama jmut bil-piena. _____

(b) Aqta jiesek u berred bużbieżek. _____

(ċ) Min jistenna jithenna. _____

E. LETTERATURA

(20 m)

(i) Nadriet 1

1. Mill-poeżija **Il-Holma t'Alla** ta' Anton Buttigieg, x'taghlma nistghu niehdu dwar l-ambjent naturali?

_____ (2 marki)

2. Il-poeżija **San Franġisk u l-Gamie** ta' Patri Ġużè Delia hi legġenda dwar dan il-qaddis. Għaliex din it-tip ta' poeżija ngħidulha legġenda?

_____ (2 marki)

3. Fil-poeżija **Bjuda**, Dun Karm jgħid li jara l-bjuda filgħodu, f'nofsinhar u filgħaxija. Fiex ifakkruna dawn it-tliet ħinijiet tal-ġurnata li jsemmi l-poeta?

_____ (2 marki)

(ii) Aktar Nadriet Poetiċi

(2 marki)

Aghżel wahda minn dawn il-poeżiji li nsibu f'**Aktar Nadriet Poetiċi** u għid fi kliemk dwar xiex tittratta: *Il-Herża, Raġal Twelidi, Il-Kebbies tal-Fanali, distanza, Tristis Est Anima Mea, Dik Mewġa, Xmara Hamra Bruka Xiha, Xita.*

(iii) Stejjer tal-Linka - Sedqa

(6 marki)

Wieġeb **tnejn** minn dawn il-mistoqsijiet dwar l-istejjer li nsibu fil-ktieb *Stejjer tal-Linka*.

- a. Fil-ħrafa **Il-Kokka u l-Werżieq**, il-kokka ma setgħetx tissaporti l-hsejjes tal-werżieq. Kif taħseb li l-mistoqsijiet li għamlet lilha nnifisha għenuha ssib soluzzjoni għall-problema?

- b. Fis-silta **L-Iskola**, it-tifla qiegħda titkellem dwar il-klassi tagħha u tgħid għaliex il-klassi ma kinetx toghġobha. Int u shabek ukoll tkellimtu dwar il-klassi tagħkom. Kif taħseb li l-klassi tiegħek tista' tkun aħjar milli hi?

c. F'**Sunny**, niltaqghu ma' tifel li kien jghix f'istitut tas-sorijiet ghax ma kellux ge
Imma hu dejjem xtaq li jkollu omm u ghalhekk ipprova jivvinta wahda. X'nitghal
minn din l-istorja?

(iv) Zito Zandarell ta' Carmel G. Cauchi

(6 marki)

Wiegeb **(a)** jew **(b)** u ikteb madwar 40 kelma.

- a) Fil-klassi int u shabek tkellimtu dwar l-*extra*-terrestri u l-vetturi spazjali. Jinghad li spiss l-*extra*-terrestri jkollhom ħiliet speċjali. Semmi waħda mill-ħiliet speċjali li kellu Zito Zandarell u irrakkonta episodju mir-rumanz li fih Zito juża din il-ħila speċjali.

JEW

- b) Fir-rumanz **Zito Zandarell**, insibu numru ta' karattri li għandhom qalbhom tajba. Semmi episodju fejn naraw lil xi karattru juri qalb tajba ma' xi hadd u irrakkonta fi kliem ek x'kien gara.

F. KOMPONIMENT

(2)

Aghżel **wiehed** u ikteb madwar **150 kelma** fuq karta separata.

1. Hafna jhobbu jisimghu stejjer tal-biża' jew jaraw films dwar il-ħares. Int smajt xi darba xi storja dwar il-ħares? Bżajt xejn? Irrakkonta din l-istorja li tant laqtitek. (Żomm f'moħħok dak li tghallimtu fil-klassi dwar il-kitba narrattiva ta' stejjer tal-biża'.)
2. Fil-klassi tghallimt xi tfisser il-kelma awtobijografija – li tikteb dwarek innifsek u dwar dak li jiġri lilek. Darba waħda, meta kont għadek żgħir/żgħira ġratlek xi ħaġa li bqajt tiftakarha sal-lum. X'kienet din il-ġrajja? Kienet sabiħa jew kerha? Ikteb din l-istorja li ġratlek.
3. Ilek ma tara xi film sabiħ? Liema kien l-aħħar wiehed li rajt? Għid fuqie x kien jittratta dan il-film u għaliex għoġbok meta rajtu.